

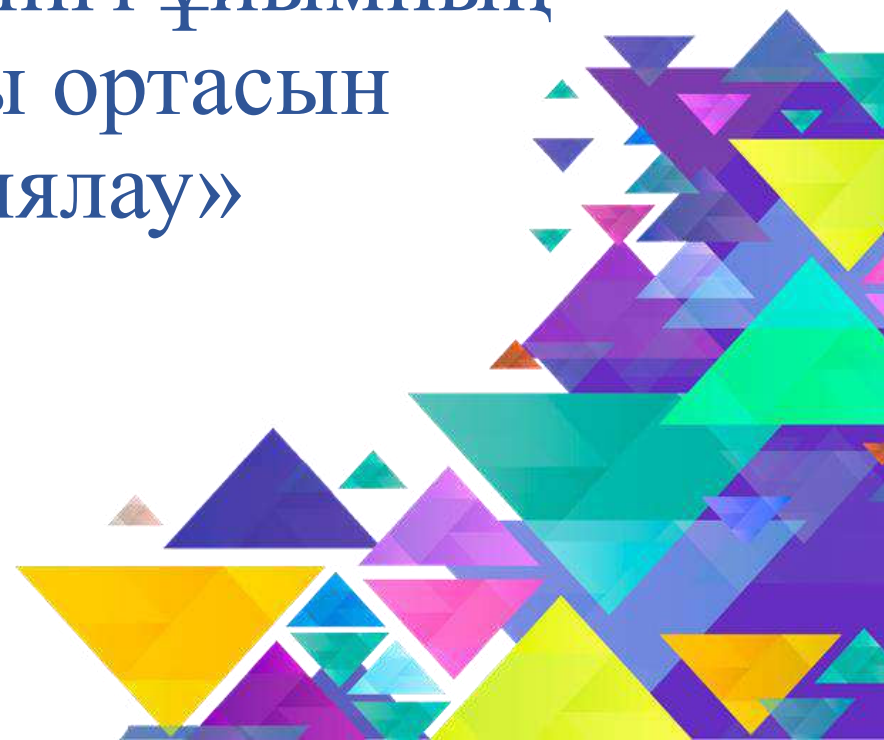
«АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫ БІЛІМ БӨЛІМІ» ММ
«№49 «ДУМАН» БӨБЕКЖАЙ-БАЛАБАҚШАСЫ» МКҚК
ҚҰЗЫРЕТТІЛІК ОРТАЛЫҚ

ГУ «ОТДЕЛ ОБРАЗОВАНИЯ ГОРОДА АКТӨБЕ»
ГККП «ЯСЛИ-САД №49 «ДУМАН»
ЦЕНТР КОМПЕТЕНЦИЙ

«ECERS-3» шкаласын қолдану арқылы мектепке дейінгі ұйымның заттық-дамытушы ортасын трансформациялау»

Саликова Айгуль Талгатовна

ECERS дегеніміз не?

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарындағы білім сапасын кешенді бағалауға арналған ECERS шкалаларын 1980 жылы Солтүстік Каролина мемлекеттік университетінің (АҚШ) мамандары жасаған.

- 1997 жылы олар мүгедек балалардың топтарға қосылуын және мәдени әртүрлілікті есепке алуды (ECERS-R) бағалауға мүмкіндік беретін компоненттермен қайта қаралды және толықтырылды.
- 2005 жылы ECERS-R шкаласының қайта қаралған басылымы шықты.
- 2011 жылы американдық және британдық мамандардың өзара әрекеттесуі кезінде жасалған ECERS-R - ге қосымша тағы бір шкала шықты-ECERS-E шкаласы
- 2015 жылы esers-3 шкалаларының үшінші басылымы шықты, онда тәрбиешінің өзара әрекеттесуі мен рөліне көп көңіл бөлінеді; материалдарға баса назар аудару, бірақ олардың оқу іс-әрекетінде қалай қолданылатынына көбірек көңіл бөлу.

ECERS-3 шкаласы

ECERS-3 құрамына 6 кіші шкала кіреді, бақылау және бағалау үшін 35 көрсеткіш, 468 индикатор ұсынылады

- 1) пәндік-кеңістіктік орта;
- 2) балаларды күту және күту;
- 3) сөйлеу және сауаттылық;
- 4) белсенділік түрлері;
- 5) өзара іс-қимыл;
- 6) бағдарламаны құрылымдау.

Индикаторлар бойынша бағаланады

1 неудовлетворительно

3 минимально

5 хорошо

7 отлично

Шкала міндеттері

Қол жетімділік-балалар материалдарды, жиһаздарды, жабдықтарды және т.б. алып, қолдана алады, оларды өз бетінше қолдана алады. Балалардың кіруіне ешқандай кедергі болмауы керек (физикалық, тыйым салу).

- Ең төменгі сапа деңгейінде-материалдар кем дегенде 25 минут ішінде қол жетімді
- Жақсы деңгейде - 1 сағат

Қатысу-балалар бір нәрсеге қызығушылық танытады және оған назар аударады. Бұл жай ғана жақсы мінез-құлық және нұсқауларды орындау емес, нақты қызығушылық

Қол гигиенасы-егер балалар 2 жастан асқан болса және өнімде 60-тан 95% - ға дейін алкоголь болса, қолды санауышпен емдеуге болады, ал балалар нұсқауларды ұстанады, ал тәрбиешілер дұрыс қолдануды мұқият қадағалайды

Жеке оқыту-топтағы балалардың дағдыларының, қажеттіліктері мен мүдделерінің әртүрлілігіне жауап; балалармен жүйелі жеке жұмыс; баланың тапсырманы орындау немесе тұжырымдаманы игеру мүмкіндіктерін анықтау; қолдау және ынталандыру; балалардың қажеттіліктері мен мүдделеріне сәйкес келетін қолайлы стратегияларды қолдану; және баланың оқу тапсырмасын орындаудағы жетістігін бағалау.

- Бейресми түрде;
- Директивалық стратегияларды аз қолдана отырып;
- Барлық балалар бір уақытта бір нәрсені жасайтын тапсырмалар берілмеуі керек.

Ойын кеңістігі – балаларға ойыншықтар мен ойын керек-жарақтары қолжетімді кеңістік.

Қызығушылық орталығы – белгілі бір ойын түріне арналған нақты белгіленген ойын кеңістігі. Материалдар мөлшері мен түрлері бойынша реттелген және балалардың оларға қол жеткізуі үшін сақталады. Өлшем кеңістіктің мақсатына және ондағы қол жетімді материалдарға, сондай-ақ бір уақытта бір қызығушылық орталығында ойнай алатын балалардың санына сәйкес келуі керек.

Оқыту – бұл қызметкерлер мен әр баланың өзара әрекеттесу процесі, оның барысында тәрбиеші ақпарат береді және балалардың ойлауы мен оқуына ықпал етеді. Процесс ресми және бейресми, жоспарланған және стихиялы болуы мүмкін. Егер қызметкерлер балалармен қарым – қатынас жасамаса, онда олар оларды оқытпайды, ал балалар білім мен тәжірибені басқа жолдармен ала алады-зерттеулер мен эксперименттер кезінде бір-бірінен үйренеді. Оқу процесі топпен сабақ кезінде, ойын кезінде, режим сәттері кезінде немесе іс-әрекеттің өзгеруі кезінде жүруі мүмкін.

1. Пәндік-кеңістіктік орта

(бөлімдерден, көрсеткіштерден тұрады)

- Ішкі бөлме
- Күнделікті күтімге, ойынға және жаттығуға арналған жиһаз
- Ойындар мен жаттығуларға арналған кеңістікті ұйымдастыру
- Жеке өмірге арналған орындар ()
- Балаларға арналған кеңістікті визуалды безендіру
- Жалпы моториканы дамытатын ойындарға арналған кеңістік
- Жалпы моториканы дамытуға арналған жабдық"

Пәндік-кеңістіктік орта.

- Жиһаз
- Ішкі бөлменің сипаттамалары
- Үй-жайды жайластыру

Негізгі ойын және оқу жиһаздары мыналарды қамтиды:

- балалар материалдарды қолданатын үстелдер мен орындықтар,
- олар сақталатын ашық сөрелер,
- жекелеген қызмет түрлеріне арналған арнайы жиһаз бөлшектері

Мектеп жасына дейінгі балалар өздерінің ерекше қажеттіліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып жасалған ортада жақсы жұмыс істейді.

Қолайлы және қолдау ортасы:

- Жақсы ұйымдастырылған: реттелген, жоспарланған және қауіпсіз;
- Сенімді: бала бұл жерге сене алады, өзін үйде сезінеді;
- Икемді: әртүрлі балалардың қажеттіліктеріне бейімделеді.

Күтім мен күнделікті әрекеттерге арналған жиһаз

- Үстелдер мен орындықтар
- Бесік
- Баланың жеке заттарын сақтауға арналған шкафтар
- Сыртқы киімдерді сақтауға арналған шкафтар
- Материалдарға арналған төмен ашық сөрелер

Жиһазға қойылатын талаптар

- Жеткілікті саны (тізім бойынша балалар саны бойынша)
- Балаларға арналған үстелдер мен орындықтар (балалардың аяқтары еденде, орындықтарда отырғанда 90 градус бұрышта тұруы керек, тізелер үстелдің үстіне тірелмейді, шынтактар үстелдің үстінде ыңғайлы болуы керек, ол тым биік болмауы керек)
- Балалар сөрелерден ойыншықтар мен материалдарды оңай ала алады
- Жиһаз таза, жақсы жағдайда (чиптер, сынынбаған, сынықтар жоқ), қауіпсіз болуы керек
- Кілем, диван немесе бірнеше үлкен жастықтар

Кеңістік

Жалпы талаптар

- ✓ полифункционалдылық,
- ✓ логикалық түрде ұйымдастырылған,
- ✓ сонымен бірге балаларға әртүрлі іс-шаралармен айналысуға мүмкіндік береді

Бөлменің мөлшері

- ✓ балаларға арналған көптеген түрлі іс-шаралар, материалдар мен ойыншықтар бар,
- ✓ балалар бөлмеде еркін қозғала алады және бір-біріне кедергі келтірмейді
- ✓ балаларға қажет барлық жиһаздарды орналастыруға жеткілікті орын

Кеңістік сипаттамалары

- Желдету
- Жарықтандыру
- Температура
- Шу деңгейі

Кеңістікке күтім жасау

- Тазалықты сақтау
- Уақтылы жөндеу
- Мәселелерге назар аудару және оларды жою

Түстер

- Тыныш пастелді түстер
- Көптеген ашық түстердің болмауы
- Жарқын суреттер, суреттер мен плакаттар түріндегі шамадан тыс үлкен декорациялардан аулақ болыңыз

Жоспарлау

Үй-жай балалардың санын, олардың жасын, ұсынылатын қызмет түрлерін және балалардың қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып жоспарлануы тиіс

Орналастыру

- Бөлменің пішіні
- Дұрыс орналастыру
- Толтыру

Орналастыруға қойылатын негізгі талаптар

- Балалар тәрбиешілердің көз алдында (қауіпсіздік)
- Ойын кеңістігінде тиісті материалдармен белгілі бір ойындар үшін жеткілікті орын бар
- Кеңістік алдын ала жоспарланған
- Жабдықталған және арнайы қызығушылық орталықтары бар

Аймақтарға бөлу

- Тыныш ойындар мен құпиялылыққа арналған кеңістік шулы ойындарға арналған кеңістіктен бөлек болуы керек
- Топ бойынша өту ойын барысын үзбеуі керек
- Белсенділік орталықтарын тәрбиеші жоспарлауы керек
- Материалдардың қол жетімділігі
- Топта ағымдағы тақырып бақылануы керек
- Балаларға арналған нақты ережелер болуы керек
- Материалдарға арналған орындарға қол қою керек

Орта– үшінші педагог

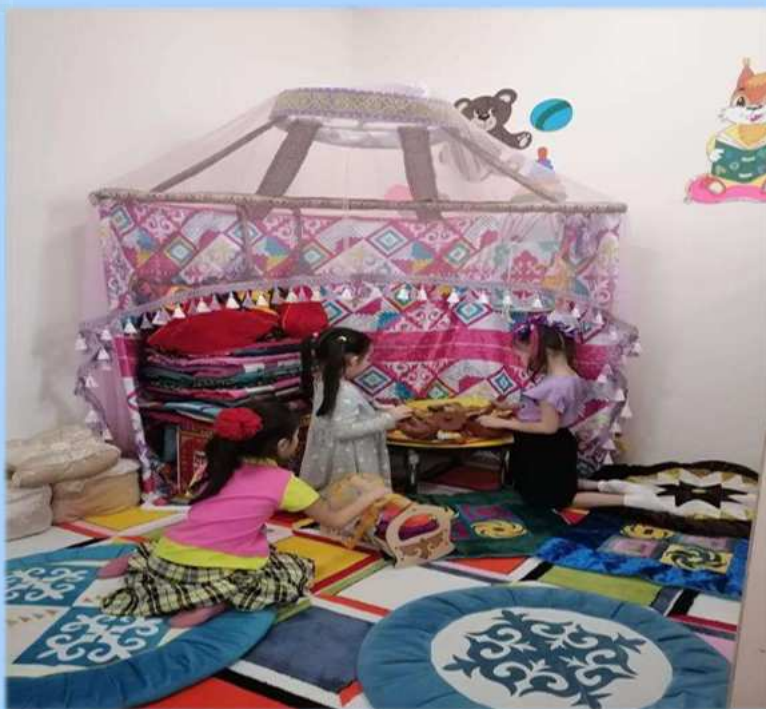
Қоршаған ортаның балаларға жіберетін хабарламалары:

Бұл жерде болу үшін жақсы орын;

- Сіз бұл жерге жатасыз (Сен осындасыз, Сен "өзіңіздікісіз");
- Сен бұл жерге сене аласын;
- Мұнда сен қалаған кезде жалғыз қалуға болатын орындар бар;
- Мұнда сен көп нәрсені өзің жасай аласын;
- Бұл сенің идеяларыңды зерттеуге және сынап көруге қауіпсіз орын.

Рөлдік ойындар орталығы

Дене белсенділігі орталығы, текшелер орталығы

Оқу, жалғыздық орталығы

Шығармашылық, ұсақ моторика орталығы

Ғылым, музыка орталығы

2. Балаға қарау және бала күтім жасау

- Тағамдар / тағамдар
- Дәретхана / киім ауыстыру
- Гигиена
- Қауіпсіздік

3.Сөйлеу және сауаттылық

- Балалардың сөздік қорын молайтуға көмектесу
- Балаларды қарым-қатынас жасауға ынталандыру
- Мұғалімнің кітаптарды пайдалануы
- Балаларды кітапты пайдалануға баулу
- Басылған сөзбен/мәтінмен танысу

4. Іс-әрекет түрлері

- Ұсақ моторика
- Өнер
- Музыка/қозғалыс
- Текшелер
- Рөлдік ойындар
- Табиғат/ғылым
- Математикалық материалдар және математикалық әрекеттер
- Күнделікті іс-әрекеттегі математика
- Графикалық түрде берілген сандарды түсіну
- Әртүрлілікті қабылдауға ықпал ету

5. Өзара әрекеттесу

- Балалардың жалпы моторикасын дамытуға арналған іс-шараларды қадағалау
- Оқыту мен оқудағы жеке көзқарас
- Тәрбиеші мен балалар арасындағы қарым-қатынас
- Балалар бір-бірімен араласады
- Тәртіп

6. Бағдарламаны құрылымдау

- Белсенділіктің (өтулердің) және күту уақытының өзгеруі
- Еркін ойын
- Топтық іс-әрекет: ойын және оқу

Пайдалы ресурстар

- Инстаграм: g.kiikova, Гаухар Киикова – магистр раннего детского развития (США)
- Инстаграм: Early Childhood Development Institute in Central Asia @ecdi_centralasia
- Сайт и инстаграм ОО «Институт детства ОУНА» www.oyna.org.kz @oyna_institute
- Телеграм канал сообщества "Качественный детский сад" <https://t.me/+tUcna-PGMx0zNDMy>